

Компензаторни програм за ученике у средњој стручној економској школи

Програм подршке страним ученицима за предмете на српском језику као страном, у нашој школи предсваља систематизовани сет активности и ресурса усмерених ка унапређењу, систематизацији и интеграцији ученика у школски систем. Предмет Српски као страни језик намењен је ученицима страним држављанима који трајно или повремено бораве на територији Републике Србије. Оно што је веома важно нагласити јесте да међу тим ученицима постоје изразите разлике у степену познавања језика, окружења или неког другог језика осим свог матерњег, који је често фонетски, фонолошки, морфолошки, синтаксички, семантички и стилски веома различит. **Компензаторни програми** су планске интервенције чији је циљ да се спречи или надокнади интелектуално, социјално, емоционално и физичко заостајање деце и одраслих из социо-економски и образовно депривираних средина. Идентификација ученика којима је потребна помоћ предуслов је за израду адекватног компензаторног програма. Идентификацију деце и ученика врше и стручни сарадници приликом уписа ученика у школу. Идентификација ученика врши се у сарадњи са наставником, најчешће је то одељењски старешина или васпитач.

Компензаторни програм пре свега није намењен само иностраним ученицима већ и ученицима ромске националне популације која похађају школу. Пожељно је да програмом буду обухваћена деца која имају потешкоћа у савладавању наставних садржаја а потичу из депривираних средина, повратници по реадмисији, ученици који су из здравствених разлога одсуствовали из школе и сл. Свеобухватност подразумева свестрани приступ интеграцији. Компензаторни програм ће бити успешнији уколико се врши утицај на све делове социјалног и културног простора у коме се одвија дечији развој. Програм треба да активира све учеснике укључене у образовни васпитни процес: ученике, наставнике, стручне сараданике, родитеље и школско окружење (локалну заједницу) и одређене институције. Редовно похађање наставе као и постизање адекватних исхода ученика кроз компензаторне програме само је један од задатака школе, наставника и стручних сарадника. Модели и активности подршке ученицима из социо-економски и образовно депривираних средина кроз компензаторне програме, оствариваће се у сладу са реалним потребама деце и ученика

кроз индивидуалне часове, адекватне часове допунске наставе, подршком педагошког асистента (пре свега у савладавању српског језика), променом намене и већом доступношћу школске библиотеке и ИТ кабинета.

У складу са потребама савременог школског система и у циљу успешне интеграције ученика страних држављана, израђен је компензаторни програм из предмета „Српски језик као страни језик“. Програм је намењен ученицима кинеске националности који су од школске 2025/2026. године уписани у нашу школу.

Циљ програма је да омогућити ученицима да савладају основни и стручни српски језик., олакшати им адаптацију на школу и нову средину (када говоримо о првацима) и помоћи им да надокнаде заостале области у знању и вештинама. Такав програм служи да надокнади језичке баријере које ти ученици имају, како би могли да прате наставу и савладају основне језичке компетенције потребне за школовање и свакодневну комуникацију.

Програм је прилагођен специфичним језичким и културолошким потребама кинеских ученика, уз поштовање њиховог претходног знања и индивидуалног темпа учења.

Специфични циљеви програма

Програм се фокусира на неколико специфичних циљева: образовна равноправност, социјална интеграција, психолошка подршка и подршка родитељима односно старатељима. Образовање је основно право сваког детета, и програм настоји да осигура да ови ученици имају приступ квалитетном образовању. Пружајући додатну подршку у настави и ресурсе, ученици могу савладати основне вештине и знања која су им неопходна за успешан напредак.

Социјална интеграција представља други важан аспект програма. Упознавање ученика са вршњацима других култура и националности ствара позитивно окружење које подстиче разумевање и поштовање. Овакве активности, као што су спортски догађаји и радионице на тему мултикултуралности, помажу у развоју друштвених вештина и самопоуздања код ученика.

Психолошка подршка такође игра кључну улогу у програму. Многи ученици из маргинализованих група могу имати ниско самопоштовање и страх од одбацивања. Пруживши психолошку подршку и обуку у техникама управљања стресом, програм помаже

ученицима да се осећају сигурније у свом окружењу, што може значајно утицати на њихов напредак.

Подршка родитељима је још један важан аспект програма. Укључивањем родитеља у образовни процес, подиже се свест о важности образовања. Саветодавни рад са родитељима о томе како могу подржати своју децу у учењу доводи до већег укључивања и подршке у образовању.

Предмет: Српски језик као страни језик

Школска година: 2025/2026.

За ученике кинеске националности

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Развијање основних и средњих језичких компетенција: слушање, говор, читање и писање на српском језику
- Савладавање језичких структура и вокабулара неопходних за праћење редовне наставе
- Оспособљавање ученика за самосталну комуникацију у школском и свакодневном окружењу
- Разумевање културних специфичности српског говорног подручја
- Подстицање мотивације за континуирано усавршавање језика

---

3. САДРЖАЈ И ТЕМЕ

Почетни ниво

- Српска азбука и основни правопис
- Основни вокабулар (лични подаци, школа, породица, бројеви, време)
- Једноставне реченице и питања
- Основе граматичких категорија (презент глагола бити и имати)

Средњи ниво

- Опис људи и места
- Свакодневне активности и школски живот
- Употреба прошлих времена (перфекат)
- Придјеви, заменице и основни сложенији изрази
- Писање кратких порука и састава

Виши ниво

- Изражавање мишљења, осећања и жеља
  - Комуникација у школским и друштвеним ситуацијама
  - Будуће време, кондиционал и сложеније граматичке структуре
  - Разумевање краћих текстова и слушних записа
  - Писање састава и припрема за усмене и писмене задатке
-

4. МЕТОДЕ РАДА

- Индивидуални и групни рад прилагођен темпу ученика
  - Коришћење визуелних, аудитивних и мултимедијалних материјала
  - Интерактивне игре и симулације свакодневних ситуација
  - Повезивање језика са другим предметима и реалним контекстима
  - Редовне консултације и подршка наставника
-

5. ПРОЦЕНА ЗНАЊА И НАПРЕТКА

- Усмени и писмени тестови прилагођени нивоу ученика
  - Праћење кроз портфолио радова (дневник учења, састави, задаци)
  - Континуирана евалуација кроз активности у настави
  - Повратне информације ученицима и родитељима
-

6. ЗАКЉУЧАК

Овај компензаторни програм представља темељ за успешну интеграцију кинеских ученика у образовни систем Србије, омогућавајући им да стекну неопходне језичке вештине за даљи школски успех и лични развој. Као школа посвећени смо пружању подршке сваком ученику и континуираном унапређењу наставних метода.

Компоненте програма:

1. Интензивни курс српског језика за странце
Фокус на основни комуникативни српски језик (говор, слушање, читање и писање).
Посебан нагласак на стручну терминологију из области економије.
Коришћење мултимедијалних материјала (видео, аудио, интерактивне вежбе).
2. Додатна настава из економских предмета
Прилагођени наставни садржаји са објашњењима на једноставном српском језику.
Рад у мањим групама или индивидуално.
Коришћење примера из кинеске и локалне праксе ради лакшег разумевања.
3. Културна и социјална интеграција
Организовање радионица о српској култури, школском систему и обичајима.
Менторски систем – старији ученици или наставници као подршка.
Активности за међусобно упознавање и дружење са вршњацима.
4. Праћење напретка и евалуација
Редовни тестови из језика и стручних предмета.
Индивидуални разговори и савети за даље учење.
Прилагођавање програма према потребама ученика.

Такав програм служи да надокнади језичке баријере које ти ученици имају, како би могли да прате наставу и савладају основне језичке компетенције потребне за школовање и свакодневну комуникацију.

Деловодни број: 37/30 од 12.9.2025.